

Asia: VN/26334/2023

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriö on 24.11.2023 pyytänyt lausuntoa ehdotuksesta valtioneuvoston asetukseksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1373/2018, ELY-asetus) muuttamisesta. ELY-asetuksen muutoksella säädettäisiin ravinnekierron tuen ja ilmastolain toimeenpanon erikoistumistehtävistä. Lisäksi poistettaisiin muun muassa maahantulon alueellisen yhteensovittamisen tehtävät ELY-asetuksesta. Samalla tarkennettaisiin kanteluasioiden käsittelyä ja tehtäisiin kielenhuoltoa.

Pirkanmaan ELY-keskus toteaa lausuntonaan seuraavaa:

ELY-asetuksen 7 §:ssä säädetään Pirkanmaan ELY-keskuksen toimialueesta eräissä tehtävissä. ELY-asetuksen muutoksella lisättäisiin asetuksen 7 §:ään uusi 6 momentti, jolla säädettäisiin Pirkanmaan ELY-keskukselle uusi erikoistumistehtävä. Uuden momentin mukaan Pirkanmaan ELY-keskus yhteensovittaisi, seuraisi ja edistäisi ELY-asetuksen 1 §:ssä tarkoitetun toimialueen lisäksi kaikkien ELY-keskusten toimialueilla ilmastolain 11 §:ssä tarkoitetun keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman toimeenpanoa. Erikoistumistehtävän tavoitteena olisi erityisesti vahvistaa Pirkanmaan ELY-keskuksen edellytyksiä keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman alueellisen toimeenpanon tukemisessa, siihen liittyvien ratkaisujen kehittämisessä sekä kuntien ilmastotyön tukemisessa. Pirkanmaan ELY-keskuksen ilmastoerikoistuminen tukisi ja yhteensovittaisi kaikkien ELY-keskusten omilla toimialueillaan tekemää ilmastotyötä.

ELY-keskus pitää ehdotusta perusteltuna huomioon ottaen ilmastonmuutoksen merkitys. Esitetty erikoistumistehtävä keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden edistämässä, tukemisessa ja yhteensovittamisessa vahvistaisi esimerkiksi hyvien ja yhtenäisten

käytäntöjen leviämistä, tiedon jakamista ja uuden tiedon tuottamista erilaisten selvitys- ja kehittämistehtävien kautta.

Erikoistumistehtävän tarkoituksena on mahdollistaa se, että Pirkanmaan ELY-keskus voi tukea ja yhteensovittaa kaikkien ELY-keskusten omilla toimialueillaan tekemää ilmastotyötä. Ehdotuksen valmistelussa ja asetusmuutoksen perustelumuistiossa on siksi keskeisen tärkeää tuoda esiin se, että kyse ei ole miltään osin ilmastotehtäviä koskevan toimivallan siirtämisestä muilta ELY-keskuksilta Pirkanmaan ELY-keskukselle, vaan ELY-keskusten toimialueillaan tekemän ilmastotyön tukemisesta, edistämisestä ja kehittämisestä. Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että säännöksen sanamuoto ja asetusmuutoksen muistiolounnos antavat pääasiallisesti johdonmukaisen kuvan siitä, että asetuksen tarkoituksena on perustaa uusi erikoistumistehtävä. Mahdollisten toimivaltaa koskevien epäselvyyksien välttämiseksi muistiolounnoksessa voitaisiin kuitenkin todeta esitettyäkin yksiselitteisemmin se, että kaikki ELY-keskukset tekevät edelleen toimialueillaan ilmastotyötä Pirkanmaan ELY-keskuksen erikoistumistehtävästä huolimatta. Lisäksi muistiolounnoksessa ehdotuksen vaikutuksissa (kohta 3) viitataan tehtävien keskittämiseen arvioitaessa kielilain vaatimusten toteuttamista ilmastoerikoistumisessa. Tämä kirjaus on syytä muuttaa, jotta se ei anna harhaanjohtavaa kuvaa toimivallan keskittämisestä.

Muistiolounnoksesta käy ilmi, että ilmastoerikoistumisen tehtävän hoitaminen edellyttää valtion aluehallinnon uudistuksen ajan 2 henkilötyövuoden resurssin. Lopullisen resurssitarpeen kerrotaan tarkentuvan valtion aluehallinnon uudistuksen edetessä. ELY-keskus toteaa, että valtiovarainministeriön ohjeistuksen (Yhdistelmä valtiovarainministeriön laadintamääräyksestä [VN/4842/2020, 30.4.2020] ja laadinnasta annetun valtiovarainministeriön määräyksen muuttamisesta [VN/4206/2023, 30.3.2023]) perusteella palkkausmenot tulee pääsääntöisesti budjetoida toimintamenomomentille. Toimintamenomäärärahaa saa käyttää viraston tai laitoksen laissa tai asetuksessa säädettyjen tehtävien hoidosta aiheutuviin palkkausmenoihin. Koska kyseessä on pysyväksi tarkoitettu erikoistumistehtävä, on tärkeää, että erikoistumistehtävään liittyvä palkkaus kohdennettaisiin ensisijaisesti viraston toimintamenomomentille.

Pirkanmaan ELY-keskus puoltaa asetusehdotusta niiltä osin kuin viittaus vastaanottolain 12 §:ään poistettaisiin asetuksesta. ELY-keskuksen laajamittaiseen maahantuloon liittyvät tehtävät on siirretty Maahanmuuttoviraston vastuulle 1.1.2022 alkaen, eikä tehtävästä säätäminen ELY-asetuksessa ole enää tarpeen.

Asian käsittely

Asia on käsitelty Pirkanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat- sekä elinkeinot, työvoima ja osaaminen -vastuualueilla.

Lausunnon on esitellyt lakimies Maria Hakala ja ratkaissut ylijohtaja Juha Sammallahti. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti, ja merkintä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Hakala Maria
Pirkanmaan ELY